

22.01.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- ***Suriye Dışışleri'nden Birleşmiş Milletler'e mektup...*** İsrail'in Suriye'ye son füze saldırısı ile ilgili Suriye Dışışleri ve Gurbetçiler Bakanlığı, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri ve Güvenlik Konseyi Başkanlığına iki eş resmi mektup gönderdi. İsrail'in saldırısının Suriye ile halkına yönelik savaşın ve yaşanan krizin süresini uzatmayı amaçladığını belirten Suriye Dışışleri, aynı zamanda bu savaşta 'edat olarak kullanılan teröristlerin Suriye ordusu karşısında ağır yenilgilere uğramalarıyla çöken psikolojilerini düzeltme, onları umutlandırma' hedefi taşıdığına dikkat çekti. İsrail'in saldırıları ve düşmanca tutumlarını ABD'nin sınırsız desteği sayesinde sürdürdüğüne vurgu yapan bakanlık, Trump yönetiminin bu saldırılara desteğini ilan ettiğine dikkat çekti.
- ***Suriye'de ABD-YPG ortak konvoyuna intihar saldırısı: 8 ölü...*** AFP'nin haberine göre Suriye'nin Haseke kentinde terör örgütü YPG/PKK ile ABD'nin ortak askeri konvoyuna intihar saldırısı düzenlendi. Saldırıda 8 PKK/YPG'li öldü. Londra merkezli Suriye İnsan Hakları Gözlemevi de, bir kontrol noktasında meydana gelen saldırıda iki ABD askerinin de yaralandığını aktardı.

ABD'NİN SURİYE'DEN ÇEKİLMESİ

- ***Pompeo-Çavuşoğlu telefon görüşmesi...*** ABD'nin Suriye'den çekilme sürecine ilişkin konuların iki bakan arasındaki telefon görüşmesinde kapsamlı şekilde ele alındığı bildirilen açıklamada, "Bakan Pompeo, Suriye sınırına ilişkin Türkiye'nin güvenlik endişelerine karşılık verilmesi konusundaki ABD'nin bağlılığını teyit etti" ifadesi kullanıldı. Açıklamada ayrıca, YPG'nin adı anılmadan, "ABD ve Koalisyon güçleriyle birlikte IŞİD'e karşı savaşan güçlerin" korunmasının ABD için önemli olduğu değerlendirilmesine yer verildi.
- ***Erdoğan: Sözler tutulmazsa gereken adımları atarız...*** Suriye'de güvenli bölge tekliflerinin terör örgütlerini Türkiye sınırlarından uzak tutmayı amaçladığını söyleyen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Ülkemize karşı yeni bataklık haline dönüşecek bir güvenli bölge uygulamasına asla izin veremeyiz" diye konuştu. Erdoğan, "Ülkemize en ufak bir saldırıda bulunanlar bunun bedelini çok ağır ödeyecekler. DEAŞ başta olmak üzere YPG, PYD hepsi, bunun bedelini ağır öderler. Onun için kimse bizi rahatsız etmeye kalkmasın" dedi.
- ***ABD'nin eski koalisyon özel temsilcisi McGurk: Washington'un çekilmeye ilişkin somut planı yok...*** ABD'nin eski IŞİD'le Mücadele Koalisyonu Özel Temsilcisi Brett McGurk, Washington yönetiminin Suriye'den çekilmeye ilişkin somut planları olmadığını söyledi. McGurk ayrıca, Türkiye'nin ABD'nin Suriye'deki yerini dolduramayacağını da söyledi.

- *Times: Kürtler Esad'a özerklik teklifine hazırlanıyor...* ABD'nin Suriye'den çekilmesi sonrası boşalacak toprakların ve bölgedeki Kürtlerin durumunun ne olacağı belirsizliğini korurken İngiliz Times gazetesinden önemli bir iddia geldi. İddiaya göre Suriyeli Kürtler, Esad'a Suriye'ye bağlı bir Kürt özerk bölge kurulması için teklif sunmayı planlıyor. Times, "PYD, ABD çekildikten sonra Türkiye'nin saldırılarına maruz kalacağı endişesiyle Rusya'ya başvurarak Şam yönetimiyle Kürtler arasında sağlanacak olası uzlaşmanın garantörü olmasını talep etti" ifadelerini kullandı. Kürtlerin sınırdaki gözlem noktalarının kontrolünü Suriye ordusuna devretmeye hazır olduğunun altını çizen Times, PYD'nin teklifinin, dış politikayla Suriye merkezi hükümetinin, iç güvenlik, eğitim, vergi dağılımı konularıyla özerk yönetimin ilgilenmesini öngördüğü vurguladı.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *İsrail ordusundan İran'a hitaben 'Herhalde yolunu kaybettin' paylaşımı...* Sosyal medya hesabından "Bakınız Şekil 1-A" tadında bir paylaşımda bulunan İsrail ordusu, "İran, kaybolmuşsa benziyorsun" diye iğneleyip "İşte burada" yazısı altında bir harita paylaştı. Haritada "İran şimdi burada" diye bir okla Suriye gösterilirken "İran'ın ait olduğu yer" diye dört okla birden İran haritasına işaret edildi.

İsrail ordusunun paylaşımında, ABD-İsrail-Suudi Arabistan gibi ülkelerin başını çektiği cephe tarafından desteklenen cihatçıların istilasına uğrayıp ölüm kalım savaşı veren Suriye'nin imdadına yetişen az sayıda ülkeden birinin İran olduğuna değinilmedi. Ancak bazı sosyal medya kullanıcıları, İsrail'in Suriye'nin Golan Tepeleri'nden Filistin topraklarına işgal ettiği yerlerde kendisine ait olmadığı halde ne aradığını sorgulamayı ihmal etmedi.

- *Netanyahu'dan Tahran'a: İsrail'i yok etmekle tehdit etmenin tüm sonuçlarına katlanacaksınız...* İsrail'in bir kez daha Suriye'ye hava saldırısı düzenleyip can alması sonrası açıklama yapan İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu, hem Suriye'deki İran mevzilerini hem de İran'a Suriye'nin verdiği desteği hedef aldıklarını söyledi. Netanyahu, İran'a, İsrail'i yok etmekle tehdit etmenin tüm sonuçlarıyla karşılaşacağına dair gözdağı verdi. "Hem İran'a hem de onlara yardım ve yataklık eden Suriye güçlerine karşı operasyon yapıyoruz" diyen İsrail Başbakanı, şöyle devam etti: "Bize zarar vermeye çalışan herkesi vuracağız. Kim bizi yok etmekle tehdit ederse, olacakların tüm sorumluluğu ona aittir."

- *Katar'dan Lübnan ekonomisine 500 milyon dolarlık destek...* Katar Dışişleri Bakanı Muhammed bin Abdurrahman Al Sani, ülkesinin Lübnan ekonomisini desteklemek amacıyla devlet tahvillerine yatırım yapacağını açıkladı. Katar haber ajansı QNA'ya konuşan Katar

Dışişleri Bakanı Muhammed bin Abdurrahman el Sani, Lübnan devlet tahvillerine 500 milyon dolar yatırım yapma niyetinde olduklarını söyledi.

- *Ruhani: İnternete engel koyarak yanlış yaptık...* İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, ülkedeki internet yasaklarını eleştirdi. Birçok sosyal mecra ve internet sitesine erişim yasağı getirilmesine tepki gösteren Ruhani, "Gökyüzünden yetkilendirildiğimizi ve buna göre yeryüzündekiler hakkında emirler çıkarabileceğimizi zannediyoruz. Ancak böyle bir şey yok" diye konuştu.

- *Suudi Arabistan Arakanlı Müslümanları sınır dışı etmeyi planlıyor...* Suudi Arabistan'ın 250 Arakanlı Müslüman'ı Bangladeş'e sınır dışı etmeyi planladığı bildirildi. Al Jazeera televizyonunun haberine göre, Özgür Rohingya Koalisyonu'nun kampanya koordinatörü Nay San Lwin, Suudi Arabistan'ın 250 Arakanlı Müslüman erkeği Bangladeş'e göndermeyi planladığını açıkladı. Suudi Arabistan'da Arakanlı Müslümanların çoğunun oturum iznine sahip olduğuna işaret eden Nay, öte yandan Cidde'de Şumasi merkezinde tutulanlara suçlularmış gibi muamele edildiğini söyledi. Bu kişilerin Bangladeş'e sınır dışı edilmeleri halinde cezaevine gönderilebileceğini belirten Nay, Suudi yetkililere plandan vazgeçmeleri çağrısında bulundu.

- *Bağdat yönetiminden Peşmerge'ye 56 milyon dolarlık bütçe...* Irak Meclisi Güvenlik ve Savunma Komitesi Üyesi Nasır Harki, yaptığı basın açıklamasında, "Bugün, mecliste güvenlik ve savunma komitesi üyeleriyle askeri yetkililerin yaptığı toplantıda, Peşmerge'ye Savunma Bakanlığı bütçesinden 68 milyar dinar (yaklaşık 56.6 milyon dolar) tahsis edilmesi kararı alındı" dedi.

AB – AVRUPA

- *Kerç Boğazı'ndaki yangında 5 denizcinin yeri tespit edilemedi...* Kırım'ın Kerç Boğazı bölgesinden geçen iki geminin alev aldığı belirtildi. Gemilerin mürettebatı arasında Türklerin de olduğu belirtiliyor. Meydana gelen kazada, 2 gemide bulunan mürettebattan 10 kişinin hayatını kaybettiği öğrenildi. Rusya Ulaştırma Bakanlığı Kırım açıklarında iki geminin alev aldığını açıkladı. Bakanlık, birinde 17 diğerinde ise 14 kişinin bulunduğunu açıkladığı gemilerde 16 Türk vatandaşının yanısıra Hindistan vatandaşlarının olduğu ve yangınla birlikte mürettebatın denize atladığını da ifade etti.

- *Almanya Ekonomi Bakanı: Kuzey Akımı-2, yanlış seçilen 'şamar oğlanı', engellenemeyecek...* Almanya Ekonomi Bakanı Peter Altmaier, hükümetin Kuzey Akımı-2 projesinin inşasını engellemek için hukuki dayanağı olmadığını söyledi. Altmaier, proje için 'şamar oğlanı' benzetmesi yaptı.

- *İngiltere Başbakanı May, 'B planını' açıkladı...* İngiltere Başbakanı May, "Anlaşmasız Brexit'i dışarıda bırakmanın yolu, parlamentonun bir anlaşmayı onaylamasıdır. Hükümet de bunu amaçlıyor" dedi. Parlamentonun alt kanadı Avam Kamarası'nda milletvekillerine hitap eden May, geçen haftaki oylamanın ardından hükümetinin Brexit yaklaşımının değişmesi gerektiğinin ortaya çıktığını söyledi. Anlaşmasız Brexit'i engellemenin diğer yolunun sadece Brexit'in iptali olacağını belirten May, "Bu, referandum sonucuna karşı gelmek olur ve bunun izlenmemesi gereken yol olduğuna inanıyorum." diye konuştu. Brexit tarihini ertelemenin ise sorunları çözmeyeceğini, sadece erteleyeceğini savunan May, AB'nin de bu seçeceği destekleme ihtimalinin son derece az olduğunu kaydetti. Oylamanın ardından parlamentoda

temsil edilen partilerin yöneticileri ve milletvekilleriyle görüşmeler gerçekleştirdiğini belirten May, temasları "yapıcı" olarak nitelendirdi.

- *Rusya ile NATO'nun büyükelçileri Brüksel'de bir araya gelecek...* NATO-Rusya Konseyi büyükelçiler düzeyinde Cuma günü Brüksel'de toplanacak. Toplantının, ABD'nin Rusya'ya, Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'ndan (INF) doğan yükümlülüklerini yerine getirmesi için verdiği 60 günlük sürenin dolmasına yakın gerçekleşmesi dikkati çekti. ABD'nin, Rusya'ya anlaşmaya ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmesi için tanıdığı süre 2 Şubat'ta doluyor.

- *Alman istihbaratının iki numarası, İstanbul doğumlu bir Türk oldu...* Almanya'da iç istihbarattan sorumlu Anayasayı Koruma Federal Dairesi'nin (BfV) Başkan Yardımcılığına Türkiye kökenli Sinan Selen getirildi

- *Mart'ta AB-Türkiye zirvesi planlanıyor...* Romanya Dışişleri: Erdoğan ile AB yetkililerini Bükreş'te bir araya getirecek bir zirve üzerinde çalışıyoruz; tabii ki 'inşallah' her şey yolunda giderse; henüz net tarih yok, ama mart başında olması muhtemel

YUNANİSTAN - KIBRIS

- *Yunanistan'da Türkiye sınırında fotoğraf çeken bir asker ve İngiliz gözaltına alındı...* Yunan basınının Yunanistan Kara Kuvvetleri'ne dayandırdığı haberine göre, Yunan bir çavuş ve uluslararası bir sivil toplum üyesi İngiltere vatandaşı dün yasadışı göçmenlerin Türkiye'den Yunanistan'a geçiş noktasının fotoğrafını çektikleri için gözaltına alındı.

ABD - AMERİKA

- *Venezüella'da bir 'darbe girişimi' daha akamete uğratıldı...* Maduro yönetimi, başkent Caracas'ta başkanlık sarayına birkaç km mesafede isyan girişiminde bulunan Ulusal Muhafızlar birliğinin tüm üyelerinin yakalandığını açıkladı. Venezüella Silahlı Kuvvetleri, 'aşırı sağın karanlık çıkarlarının harekete geçirdiği vatan haini eylemlere karışanların hepsinin yakalandığını' duyurdu. Küçük bir grubun askeri isyan girişimine sahne olan mahallede, halkın da protesto gösterilerinde bulunduğu, ancak güvenlik güçleri tarafından gözyaşırtıcı gazla dağıtıldıkları haberi geldi. Devlet Başkanı Nicolas Maduro'ya isyan girişiminde bulunan askerler, yayımladıkları videolarda 'anayasayı savunmak için' ayaklandıkları mesajını verdi.

- *Venezüella'da Yüksek Mahkeme'den Ulusal Meclis liderliği karşıtı karar...* Venezüella'da Yüksek Mahkeme, Devlet Başkanı Nicolas Maduro'nun meşruiyetini kabul etmeyeceklerini açıklayan Juan Guaido liderliğindeki Ulusal Meclis'in yeni yönetimini ve aldığı hükümet karşıtı önlemleri geçersiz ilan etti.

RUSYA

- *FSB: Rusya'nın güneyinde IŞİD militanlarını finanse eden bir hücre çökertildi...* Rusya Federal Güvenlik Servisi (FSB), ülkenin güneyinde IŞİD için para toplayan bir hücrenin

faaliyetlerine son verildiğini duyurdu. Açıklamada, “Radikal hücrenin üyeleri bağış süsü altında Suriye Arap Cumhuriyeti’ndeki bağlı oldukları kişilere mali destek sağlamak amacıyla paraların toplanmasını ve gönderilmesini organize ediyordu” ifadelerine yer verildi.

- *Erdoğan-Putin zirvesi 23 Ocak'ta Moskova'da....* Cumhurbaşkanlığı, 23 Ocak'ta Moskova'da gerçekleşecek temaslara ilgili "Türkiye-Rusya ikili ilişkilerinin yanısıra Suriye başta olmak üzere, bazı bölgesel ve uluslararası meseleler hakkında da görüş alışverişinde bulunulacaktır" bilgisini paylaştı.

- *Ryabkov: ABD'nin 9M729 füzelerini imha çağrısı kabul edilemez...* Rus Dışişleri Bakan yardımcısı Ryabkov, "ABD'nin Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'nı (INF) ihlal ettiği füzenin imha edilmesine dönük adımları atmamız için verilen 60 günlük sürenin sonuna yaklaştık. Her şeyden önce, Rus tarafı hiçbir ihlalde bulunmadığı için ultimatoma dili ve bu talebin niteliği bizim için kabul edilemez" dedi.

- *Peskov: Kremlin, Moskova'da Trump Tower inşa edilmesi için kimseyle görüşmedi...* Peskov, "Kremlin, böyle bir kulenin inşası için kimseyle görüşmedi. Trump'ın eski avukatı Michael Cohen'den gelen e-postaları size gösterdim, siz kendiniz gördünüz ve okudunuz. Bunun dışında hiçbir şey olmadı" dedi. Peskov, yatırım konularıyla bizzat Trump'ın mı yoksa Trump'ın bir yetkilisinin mi ilgilendiğini bilmediklerini, bunu ABD'lilere ve Trump'a sormak gerektiğini vurguladı.

- *Rusya, Twitter ve Facebook'a idari işlem başlattı: Kişisel verileri koruma kanununa uyulmadı...* Rusya Federal Bilgi Teknolojileri ve Kitle İletişim Denetleme Kurumundan (Roskomnadzor) yapılan açıklamada, Rus kullanıcıların kişisel veri tabanlarının Rusya'da korunmasına yönelik Facebook ve Twitter sosyal ağlarını yöneten şirketlerden yazılı talepte bulunulduğu hatırlatıldı. Bu talep üzerine firmaların resmi olarak verdiği cevapta kişisel veri tabanlarının korunması ile ilgili yasanın şu anda veya gelecekte uygulanması konusunda bir bilgi yer almadığı belirtilen açıklamada, "Bu bağlamda, Roskomnadzor her iki şirkete karşı idari işlem başlatıyor" ifadesi kullanıldı. Rusya'da 2015'te yürürlüğe giren kanuna göre, ülkedeki yabancı şirketlerin Rus vatandaşlarına ait kişisel bilgileri Rusya'daki sunucularda tutması gerekiyor.

ASYA - PASİFİK

- *Afganistan'da askeri üsse Taliban saldırısı: 100'den fazla güvenlik görevlisi öldürüldü...* Taliban tarafından Afganistan'da bir askeri üsse saldırı düzenlendi. Afganistan Savunma Bakanlığı, saldırıda 100'den fazla güvenlik gücünün hayatını kaybettiğini açıkladı. Afganistan'ın Maydan Vardak vilayetinde Taliban militanlarının askeri kampa düzenlediği saldırıda 126 kişi öldü.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Türkiye'deki ekonomik kriz sığınmacıları Suriye'ye dönmeye zorluyor...* İspanya'nın en büyük sosyopolitik gazetelerinden El Pais, Türkiye'de fiyatların yıllık bazda yüzde 20'den

fazla artış göstermesi ve ekonomik büyüme hızının önemli ölçüde düşmesi ile kendini gösteren ekonomik krizin ülkedeki sığınmacıların yaşamını zorlaştırdığını ve onları Suriye'ye dönmek zorunda bıraktığını yazdı.

- **Sigara içen Diyanet personeline hac görevi verilmeyecek...** Diyanet İşleri Başkanınca yayımlanan talimat: "Uygun düşmediği için de bu konuda organizasyonumuzla hacca veya umreye giden vatandaşlarımızdan Başkanlığımıza sayısız şikayet dilekçesi gelmiş ve hala gelmektedir. Bu itibarla bu yıl yapılacak hac görevli seçim mülakatlarında sigara içmeyen personel, sigara içen personele tercih edilecek. Daha sonraki yıllarda da sigara içen personele hac organizasyonunda görev verilmeyecektir. Konu üzerinde hassasiyetle durulmasını ve söz konusu hususun tüm personele imza karşılığında duyurulmasını önemle rica ederim".

- **IMF: Türkiye beklenenden fazla yavaşlayacak...** IMF, 'Ocak 2019 Dünya Ekonomik Görünüm Güncellemesi: Zayıflayan Bir Global Büyüme' başlıklı raporunda, 2019 ve 2020 için global GSYH büyüme tahminlerini sırasıyla 0.2 ve 0.1 puan indirerek yüzde 3.5 ve 3.6 olarak belirledi. Raporda Türkiye ile ilgili, "Politika sıkılaştırmaya ve dış finansman şartlarındaki düzelmelere rağmen Türk ekonomisinin 2019'da öngörülenden daha fazla yavaşlayacağını ve 2020'de daha yavaş toparlanacağını tahmin ediyoruz" görüşüne yer verildi.

- **TEPAV: Türkiye'den sermaye çıkışı hız kazandı, 3.6 milyar dolar yurt dışına gitti...** TEPAV tarafından hazırlanan rapora göre son bir yılda Türkiye'ye gelen sermaye hızla azaldı, ülkeden ayrılan yerli sermaye 3.6 milyar dolara ulaştı. Rapora göre, Türkiye'den yurt dışına giden (ODI) ve yurt içine gelen (FDI) doğrudan yatırımların seyrini gösteren ODI/FDI oranı Kasım 2018 tarihi itibarıyla, 2017'nin sonuna göre 7.7 puan birden yükselerek yüzde 24.7'den yüzde 32.4'e çıktı. ODI/FDI oranındaki bu tehlikeli tırmanış, yerli sermayenin yurt dışına kaçışının, yabancı yatırımcıların yurt içine gelişinden daha hızlı arttığını ifade ediyor.

KÜRESEL

- **En zengin 26 kişinin serveti, dünya nüfusunun yarısınıninkine eşit....** İngiltere merkezli yardım kuruluşu Oxfam verilerine göre, dünya geçen yıl yüzde 11 daha yoksullaştı. Dünyadaki 26 kişinin elindeki servet, 3.8 milyar kişinin elindeki toplam servetle eşit miktarda. Zenginlik piramidinin en tepesindekiler, milyarderler, günde 2.5 milyar artışla geçen yıl 900 milyar dolar daha fazla mal varlığına sahip oldu. 2017-2018 döneminde her iki günde bir yeni bir milyarder ortaya çıktı. Önceki yıl 46 kişi dünyanın daha yoksul kısmının elindeki varlığın tamamını elinde bulunduruyordu. 2018 yılında ise 3.8 milyar kişinin toplam mal varlığı ile eşit zenginliğe sahip kişi sayısı 26 oldu. Son 10 yılda milyarder sayısı neredeyse 2 kat arttı. Dünyanın en zengin kişisi ise Amazon alışveriş sitesinin sahibi Jeff Bezos oldu. Bezos'un servetinin 112 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor.

TERÖRLE MÜCADELE

- Irak kuzeyi Zap, Sinat-Haftanın ve Hakurk bölgelerine 20 Ocak 2019'da düzenlenen hava harekâtı neticesinde terör örgütüne ait silah mevzi, sığınak ve barınaklar imha edilmiş, üs bölgelerimize saldırı hazırlığında olan silahlı en az altı bölücü terörist etkisiz hale getirilmiştir.